

ИЗБЕГЛИЦЕ НИСУ САМО БРОЈЕВИ!

РАЗУМЕВАЊЕ СУДБИНА ИЗБЕГЛИЦА И РАСЕЉЕНИХ ОСОБА У СУКОБИМА У БИВШОЈ ЈУГОСЛАВИЈИ

Аутор: Мишо Докмановић

Контакт: midok@lawyer.com

Кључни појмови:

југословенски сукоби, избеглице, Босна и Херцеговина, Хрватска, Косово, Македонија, Србија

Контекст

Уз уобичајене садржаје и теме у вези са распадом Југославије, као што су пораст национализма или етнички ратови, предавање ће проучити често занемарено питање судбине избеглица и расељених особа у југословенским сукобима.

Према Високом поверенику УН-а за избеглице и расељене особе скоро 3 милиона људи било је присиљено да напусти своје домове у бившој Југославији током сукоба који су трајали читаву деценију.

Све бивше југословенске републике и покрајине биле су суочене с изазовом избеглица и расељених особа. Истовремено, била је то највећа избегличка криза у Европи након Другог светског рата.

О следећим питањима ће се расправљати при обради ове теме, важне за југословенску историју након 1945. године: Који су били разлози за тако велики број избеглица и расељених особа у Југославији? Које су биле њихове судбине и са каквим изазовима су морали да се суоче? Имају ли сви они нешто заједничко?

У време када још увек постоје различити национални наративи о томе што се догађало током распада Југославије, питање судбине избеглица постаје још важније.

Спрам тога, у фокусу предавања ће бити лична искуства људи, а не општа политичка догађања током распада земље.

Циљеви

- ✓ проширити знање ученика о судбини избеглица из бивше Југославије коришћењем формалних и неформалних метода
- ✓ развити вештину слушања и аналитичке способности ученика за тему сукоба у бившој Југославији
- ✓ мотивисати ученике да унапреде критичко размишљање о одређеним догађајима и процесима у историји
- ✓ јачање презентацијских и расправљачких вештина, као и вештина управљања временом
- ✓ повезивати се са избегличким причама
- ✓ упоредити приче избеглица с актуалним догађајима

Исходи учења

- ✓ побољшано знање о судбини избеглица и расељених особа на подручју бивше Југославије
- ✓ јаче способности аналитичког и критичког промишљања
- ✓ развијена способност анализирања видео-материјала и представљања својих запажања и ставова

Материјал и потребна опрема

Пројектор, *flipchart*, звучници

Трајање

45 мин.

Ток наставног часа

1. део - Увод (5 мин.):

На почетку предавања наставник/предавач ће презентирати кратак преглед кључних догађаја и процеса који су довели до избегличке кризе, као и основне смернице.

У складу с интересовањем и добом ученици могу добити попис одговарајуће литературе различитих страна укључених у ратне сукобе која ће им помоћи у припреми за час. Ученици би требало да буду унапред обавештени о питањима о којима ће се расправљати и охрабрени да проведу властита истраживања.

2. део – Презентација видео-материјала (10 мин.):

Након увода ученицима ће бити приказан кратак видео-материјал који обрађује тему судбина избеглица различитог етничког, верског и друштвеног порекла из различитих делова бивше Југославије.

Одабрани материјал приказује различите ситуације, контексте и околности током распада Југославије.

Ученици ће чути стварне животне приче избеглица и то ће их подстакнути на критичко размишљање о несрећним догађајима и њиховим последицама за обичне људе. Свака избегличка прича било где у свету посебна је и јединствена. Сврха одабраних видео - записа није приказивање апсолутне истине о политичким процесима и ратовима. Њихова главна улога је информисати ученике, подићи ниво свести и подстакнути их да расправљају о питањима која се често заборављају или су занемарена током редовне наставе историје.

Припремљени видео-материјал ће послужити као основни оквир за наставу будући да професори могу слободно укључити додатне кратке и релевантне видео-снимке како би створили прикладније окружење за расправу.

3. део – Расправа и презентација (25 мин.):

Након интервјуа ученици ће бити подељени у групе с упутствима за расправу и да након тога изнесу своје ставове о изазовима са којима су се суочавале избеглице за време рата на подручју бивше Југославије. Свака група ће добити другачија питања, а судије ће имати 10 минута за расправу о проблему.

Од ученика се очекује да препознају разлоге тако великог прилива избеглица те да, уз помоћ flipchart-а и карата, препознају кључне сличности у тим причама, као и главне изазове са којима су се избеглице суочавале. На крају овог дела часа представник сваке групе ће представити закључак целе групе.

Методом усменог излагања резултата рада групе могу да уче једна од друге.

Предлог питања за разговор:

- o Који су били разлози за тако велики број избеглица и расељених особа у Југославији?
- o Каква је била њихова судбина?
- o Има ли сличности у њиховим причама?
- o С којим су се изазовима сусретале избеглице и државе у којима су нашли уточиште?
- o Судбина избеглица као Других?
- o Ко је снимио филм? Зашто је филм снимљен?
- o Како се осећате након гледања филма?
- o Живот избеглица након завршетка рата?
- o Избеглице данас – повежите тему филма с актуалним догађајима.

4. део – Закључак (5 мин.):

Након расправе у групама наставник/предавач ће резимирати расправу и позвати ученике на размишљање закључног питања за расправу:

Шта можемо да научимо из историје и како бисмо могли да се носимо са тренутном избегличком кризом?

Наставник/предавач може ученицима за домаћи задатак да зада писање аналитичког есеја (до 500 речи) о поукама часа о југословенским избеглицама. Овом активности ће ученици бити подстакнути на даље размишљање, изражавање и усвајање садржаја обрађених на часу.

Извори

У зависности од доба, профила, интересовања за тему и језичким способностима, предавач може ученицима понудити избор одговарајуће литературе.

Додатне информације

У обради ове теме наставници могу укључити додатне видео-снимке или питања за расправу ако ће им то олакшати постизање задатих циљева и исхода учења.

Литература за припрему часа :

- Glenny, M., (1996) *The Fall of Yugoslavia: Third Balkan war*,
- Jelavich, B., (2009), *History of the Balkans – Twentieth Century*, Cambridge University Press.
- Korac, M., (2009) *Remaking Home: Reconstructing Life, Place and Identity in Rome and Amsterdam*, Berghahn Books, Oxford.
- Lampe, J.R., (2000) *Yugoslavia as History: Twice There Was a Country*, Cambridge University Press.
- Morokvasic, M., *Yugoslav Refugees, Displaced Persons and the Civil War in: Refuge*, vol. 11, No. 4, (May 1992).
- Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, (2010) *The State of World's Refugees: Fifty Years of Humanitarian Action*, Oxford University Press.
- Opacic, G., Vidakovic, I., Vujadinovic, B., (2005), *Living in Post – War Communities*, Belgrade, 2005.

Видео-материјали:

BBC Death of Yugoslavia, Frontline – The Yugoslavia wars и други расположиви филмови.

Оцењивање

Ученици могу бити оцењени на основу активности током наставног часа и квалитета аргументације током расправе, као и њихових презентација.

Идеје за домаћи задатак

Написати кратак аналитички есеј од 500 речи на тему наставног часа.

На телевизији или интернету пронаћи видео-материјал о актуалном проблему избеглица.

Идеје за прилагођавање

У обради ове теме наставници могу укључити додатне видео-снимке или питања за расправу ако ће им то олакшати постизање заданих циљева и исхода учења.

Пројект је финансиран средствима Еуропске уније. Ставови и садржај овог наставног плана искључиво су одговорност аутора и не одражавају ставове Еуропске уније или организација које имплементирају пројект.
